

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. V. A quo, Vbi, Qualiter peragendum sit Iudicium universale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Qu. V. A quo, ubi, qualiter peragendum sit iudicium universale. 103

In Luna,

Luna non dabit lumen suum *Matth. 24.* ubi defectum scilicet Solis, à quo lumen mutatur. Et ut prædicitur *Apoc. 6.* Luna tota facta est sicut sanguis. Ita enim esse solet, cum defectu luminis solaris obscuratur.

In Stellis.

Stellæ cadent de cælo, ut dicitur *Matthæi 24.* non tantum quatenus propter obscuracionem Solis non lucentis cecidisse videbuntur; sed etiam quia verè cadent de cælo super terram, ut dicitur *Apoc. 6.* quatenus videlicet de summa aëris regione cadent multæ ignitæ faces aut cometæ instar stellarum, sic ut Scriptura loquatur iuxta morem & apprehensionem vulgarem. Quare generaliter virtutes cælorum commovebuntur *Matth. 24.* atraque de suo solito statu deturbabuntur. Eritque obscuratio Solis, lunæ, & stellarum ad tertiam partem, ut significatur *Apoc. 8.* Huc etiam facit, quòd ob hujusmodi indispositiones cæli dicuntur compliandi sicut liber involutus. De quo vide dicta *Part. 1. Tr. 3. disp. 6. quest. 5.*

36.

In aere & ceteris Elementis.

Ad cælorum conturbationem etiam revocari potest inordinatus seu vagus & incertus illorum motus, per intervalla cessatio à motu, perturbatio aëris tanta, ut ipsi cæli commoti appareant. Itaque simili modo erunt in aere insoliti motus & horrenda meteora: in mari similiter & aquis alteratio, infectio, horrendaque perturbatio: in terra denique præter alias plagas, horrendi terræ motus, sic ut omnis mons & insulæ de locis suis sint movendæ *Apoc. 6.* Ubi est sermo de motu antecedente regnum Antichristi. Maximus autem omnium tempore Antichristi futurus describitur *Apoc. 16.* Facta sunt fulgura, & voces, & tonitrua, & terra motus factus est magnus, qualis nunquam fuit, ex quo homines fuerunt super terram, talis terra motus, sic magnus.

QUESTIO V.

A quo, ubi, qualiter peragendum sit iudicium universale?

37.

In iudicium peragetur à Christo in divina & humana natura.

DIco I. Certum est iudicium universale peragendum à Christo in humana natura, & secundum naturam, tum divinam principaliter, tum humanam secundariò & ex commissione. Ita omnes Patres & Doctores. Et in primis quòd in humana natura sit peragendum à Christo, patet eo ipso, quòd Christus sit iudicaturus vivos & mortuos, secundum Scripturas passim & Symbola fidei, qui utique humanam naturam tunc non deponet, sed in unitate personæ conjunctam habebit. Deinde idcirco tam signanter dicitur *Dan. 7. Matth. 16. & 24.* Et alibi Filius hominis venturus esse in nubibus cæli ad iudicandum. Idem confirmatur ex dicendis in probatione postremæ partis Conclusionis.

Ex quo præterea evidenter patet iudicium hoc peragendum à Filio Dei, quatenus in loco iudicii unito ipsi naturæ humanæ. Et quidem apparebit in forma corporali gloriosa, ut patet *Matth. 24.* & alibi, & signanter *Act. 1.* ubi Angeli Apostolis intuentibus in cælum eunte seu ascendente Christo, dixerunt: *Sic veniet, scilicet gloriosus & visibilis ad iudicium, quemadmodum vidistis eum euntem in cælum.* Ideoque in forma gloriosa apparebit, non tantum bonis, sed etiam reprobis, ut habet communis doctrina, quam explicans *D. Bonav. 4. dist. 43. art. 1. quest. 3. in corp.* ait: *Et non erit differentia ex parte apparentis, sed ex parte respicientium: boni enim respicient gloriosam formam cum gaudio & gloria, sed mali cum confusione & pena. Confundentur enim in aspectu eius, & non poterunt ejus sustinere intuitum propter conscientie remorsum, & propter expectationem ferende sententia contra eos: & contra boni oblectabuntur.* Quare etiam videbitur à suis crucifixoribus, juxta illud *Apoc. 1.* *Eccce venit cum nubibus, & videbit eum omnis oculus, & qui cum pupugerunt.* Et *Zachar. 12.* *Aspicient ad me, quem confixerunt.* Et *Matthæi 26.* Christus Caiphæ, & Concilio Judæorum (qui erant reprobi, saltem plerique) dixit: *Amodo videbitis Filium hominis sedentem à dextris virtutis Dei, & venientem in nubibus cali.* Divinitatem tamen Christi soli justi seu beati aspicient, uti est in confesso. Congruum autem erat, ut quoniam iudicandi sunt boni & mali, omnes iudicem suum viderent, in forma quidem servi utriusque, in forma verò Dei soli boni.

38.

In quo apparetur coram populo visibilis omnibus,

Electis quia dem ad gloriam, reprobis ad penam,

Secunda pars patet: quia requiritur ad iudicium auctoritas seu potestas; illa autem, sive ad sententiam ferendam, sive ad executionem mandandam, tum in præmio vitæ æternæ, tum in supplicio mortis sempiternæ, principaliter & ex natura sua competit divinitati, sicut ei competit principale, absolutum & independens dominium, quod potestas iudicandi consequitur. Et hac ratione convenit æqualiter toti Trinitati. Per quamdam tamen appropriationem potest tribui Filio, quatenus ei ita convenit sapientia, à qua velut propria ratione actus iudicandi procedit. Nihilominus potest etiam aliâ consideratione attribui ceteris personis, quatenus scilicet ad rectum iudicium præter sapientiam concurret iudicandi potestas seu auctoritas, quæ appropriatur Patri, & zelus iustitiæ seu amor rectitudinis, qui appropriatur Spiritui sancto.

39.

Christus iudicabit primariò secundum divinam naturam.

Auctoritas

suprema iudicandi tribus communis, appropriatur quodammodo singulis, præsertim Filio.

40.

Secundariò & ex ab omnia commissione iudicabit Christus secundum humanam.

Tertia pars probatur ex *Ioan. 5.* ubi de Patre ait Christus: *Potestatem dedit ei, Filio scilicet, tamquam Filio hominis, iudicium facere, quia Filius hominis est. Act. 10.* *Qui constitutus est à Deo Index vivorum & mortuorum. Matth. 28.* *Data est mihi omnis potestas in cælo & in terra.* Eodemque sensu de Christo etiam quæ homine dicitur in Symbolo Apostolorum: *Inde venturus est iudicare vivos &*

mortuos. Usus autem huius iudiciariae potestatis suam morte promeruit. Et tunc quae ei curvabitur omne genu, ut dicitur *Isaia 45.* & *ad Rom. 14.* sive omne genu flectetur, caelestium, terrestrium & infernorum, ut dicitur *ad Philipp. 2.*

Proinde in forma hominis non tantum ministerialiter proferet sententiam, sed etiam auctoritative, & quidem auctoritate supremam infra divinam, utpote ab hac commissam. Et quia *Christus est Deus & homo*, seu eadem persona, sententia eius non erit tamquam iudicis delegati, sed tamquam principalis. Et ideo ab ea propter utramque potestatem nemo poterit appellare inquit *D. Bonav. 4. dist. 48. art. 1. quest. 1. in corp.*

41.
Locus iudicis erit Vallis Iosaphat.

Suadetur ex Scriptura.

DICO II. Locus in quo congregandi sunt reprobi est vallis Iosaphat (quae est inter montem Oliveti & Jerusalem) cum locis adjacentibus circumquaque, iustis & contra in aere cum Christo elevatis, juxta illud *1. ad Thessal. 4.* Simul rapiemur cum illis in nubibus obviam Christo in aera. Conclusio est communior Patrum & Doctorum. Suadetur ex *Toel. 3.* ubi constat sermonem esse de extremo iudicio: *Congregabo* (inquit *Propheta*) omnes gentes, & deducam illas in vallem Iosaphat, & disceptabo cum eis ibi. Et infra: *Consurgant & ascendant Gentes in vallem Iosaphat, quia ibi sedebo, ut iudicem omnes Gentes in circuitu.* Et rursus: *Dominus de caelo rugiet, & de Jerusalem dabit vocem suam.* Quamvis autem *ly Vallis Iosaphat* interpretatum sonet vallis iudicii, sicut *ly Bethlehem* domus panis; cum tamen vallis ista determinato suo nomine exprimitur, censendum est illam fore determinate locum iudicii. Gratis praeterea Nonnulli censent quidem intelligi locum determinatum, sed incognitum, qui ab effectu futuro nomen desumat: cum enim de facto habeamus locum determinatum isto nomine insignitum, is potius censendus est locus iudicii. Idemque satis suadet circumstantia loci: congruebat enim, ut ibi in maiestate descendens & conspiciendus iudicet omnes, opusque nostrae salutis complete terminet, ubi in abiectione & humilitate descendens opus salutis nostrae coepit, & visus, reprobatus, ac iudicatus est. Unde cum inter montem Oliveti & montem Moria seu Calvariae interjecta sit vallis Iosaphat & vetus Jerusalem, hinc Christo Iudice super montem Oliveti, unde ascendit, rursus descendente (super quem in aere a Doctoribus statui solet thronus iudicialis) vallis Iosaphat, mons Calvariae & Jerusalem in conspectu erunt, vallis autem gehennon (quae est typus inferni) ad sinistram.

Et congruentia.

42.
Resurrectio fiet in prociectu iudicii.

Quocirca cum Salvator incipiet de caelo descendere, aut descensus velut in prociectu erit, praemittere Angelos cum tuba, ut mortuos excitent & convocent ad iudicium. Quae tuba personante, in ictu oculi tamquam a somno excitati resurgent, & com-

parebunt super terram, & crimemque in locum iudicii transferentur, reprobis quidem in terra mansuris, iustis vero in aera obviam Christo rapiendis, seu per dotem agilitatis obviam processuris. De resurrectione vero nil superest hic dicendum; cum de ea plenius actum sit *P. 2. Tract. 1. d. 3. qu. 1. & 2.* Ubi etiam *n. 16.* de hora, qua futurum videatur iudicium, egimus.

DICO III. Christus Dominus tamquam Iudex descendet cum maxima gloria & maiestate. Patet ex Scriptura *Matth. 24.* *Tunc videbunt Filium hominis venientem in nubibus caeli cum virtute multa & maiestate.* Item *cap. 25. Marci 13. Luca 21.* & alibi.

Ad iudicis potestatem majestatem facit Primò, quod *tunc parebit signum Filii hominis, Matth. 24.* Intellige cum Patribus & Doctoribus communiter, signum crucis. Secundum quod canit Ecclesia: *Hoc signum crucis apparet in caelo, cum Dominus ad iudicandum venerit.* Proinde rejicienda est singularis & ficta expositio *Calvini*, per hoc signum intelligentis ipsum Filium hominis. Quae insuper inde refutatur, quod juxta communem conceptum per signum alicujus personae intelligatur quid ab ea distinctum.

An autem ipsa Crux individua, in qua Christus pependit; instar solis fulgida, sit apparitura, ac deinceps in caelo aeternum servanda, non ita exploratum est. Quamvis enim id Quidam senserint, sola tamen nuntur conjectura. Expediit vero est, quod Alii censent, ex aere scilicet vel nubibus formandam ingentem quamdam & lucidam (immo sole fulgentiorem, ut Quidam Patres loquuntur) crucis figuram, quae a cunctis conspici longissime possit. Cui consonat, quod Ecclesia canit fore in caelo signum crucis. Ipsum vero vel instar labari seu vexilli deferetur ab Angelis ante faciem regis & iudicis, vel certo loco fixum apparebit instar signi iudicis jam jam adfuturi. Et tunc *plangent omnes tribus terrae, ait Christus Matth. 24.* scilicet impii. Iusti enim sine pavore & fletu laeti iudicem expectabunt, utpote de sententia securi, & jam actu beati.

Secundo ad maiestatem iudicis facit claritas seu gloria corporis supra solis fulgorem splendidi; longè amplius quam ceterorum iustorum, qui sicut sol fulgebunt. Cujus quidem gloriae specimen exhibuit in transfiguratione, in qua resplenduit facies ejus sicut sol.

Tertio augebit maiestatem comitatus omnium Angelorum sanctorum. Juxta illud *Matth. 25.* *Cum venerit Filius hominis in maiestate (græcè est, gloria) sua, & omnes Angeli cum eo, constituentes exercitum innumerabilem optime ordinatum, & quidem in corporibus splendidis assumptis juxta *Leysum lib. 12. de Persecl. divin. n. 132.* & alios, eo quod, iudicium sive tragedia fiet sensibili modo, atque ut hoc cedat ad incredibile*

aug.

Qu. V. A quo, ubi, qualiter peragendum sit iudicium universale. 105

augmentum externæ majestatis seu gloriæ, alioquin non conspicienda ab impiis, quorum causâ præcipue exhibebitur. Angelis accedet in aere ad dexteram Judicis (sive proprie dictæ, sive per illam intelligendo cum Variis locum honoris & felicitatis) innumerabilis electorum caterva cum corporibus gloriosis. Tunc stabunt iusti in magna constantia, impii verò in terra depressi ad sinistram iudicis proprie dictam, vel circumquaque cæsi, per sinistram intelligendo locum indignitatis & miserationum, turbabuntur timore horribili dicentes: *Hi sunt quos habuimus aliquando in derisum &c. Ecce quomodo computati sunt inter Filios Dei &c. Sap. 5.* Quibus etiam aderit immensa multitudo cunctorum demonum, quos in corporibus apparatus ad confusionem impiorum (à quibus aliis non viderentur) & gloriam Christi in iudicio sensibili, putat *Lesius sup. n. 134* valde credibile.

Quartò veniet cinctus nubibus, ut habetur *Dan. 7. Matth. 24.* & alibi sæpè. Ex quibus etiam thronus augustissimus ministerio Angelorum componetur (uti & olim majestatem suam Deus per nubem declarare solebat. & in nube cælum Christus ascendit) super quem iudicaturus appareat in forma sedentis, more iudicium. Unde dicitur *Matth. 25. Tunc sedebit super sedem majestatis suæ; græcè est, super thronum gloriæ suæ.* Et *Dan. 7. Aspicebam donec throni positi sunt,* scilicet ad sedendum pro tribunali, unus scilicet pro Deo trino invisibiliter iudicante, seu *ante quo dierum,* alter pro *Filio hominis* visibiliter iudicante.

Quintò ad majestatem Judicis faciet universalitas iudicandorum, omnis scilicet creaturæ rationalis. Nam quantum spectat ad homines, sunt sententiæ generales *ad Rom. 14. Omnes stabimus ante tribunal Christi.* Et alibi sæpè. Quò etiam facit, quòd generaliter dicitur Christus iudicaturus vivos & mortuos. Quare omnes parvuli in originali decedentes, juxta Doctores communiter contra *Durandum*, erunt tunc (uti modò post mortem singuli iudicantur) iudicandi seu condemnandi: *Sicut per unius Adæ delictum iudicium seu reatus pertransiit in omnes homines,* etiam in istos parvulos, in condemnationem juxta Apostolum *ad Rom. 5.* Quem admodum è contra indubiè quoque iudicio universali assistent parvuli cum solo baptismo salvati. Utrumque enim exigit universalitas iudicii, & gloria Christi omnium capitis. Idem est de infidelibus. Ad quòd præterea facit illud *Matth. ult. Qui non crediderit, condemnabitur.* Et *1. ad Cor. 5. de iisdem dicitur: Eos qui foris sunt, Deus iudicabit.*

Nec refert, quòd *Joan. 3.* dicitur: *Qui credit in eum non iudicatur, qui autem non credit jam iudicatus est.* Nam constat esse ibi sermonem de iudicio condemnationis, de quo *cap. 5.* dicitur: *Qui mala egerunt, in resurrectionem iu-*

dicii; supple, *procedent.* Quare sensus est: qui credit in Christum, fide vivâ scilicet & perseveranti, non condemnatur; qui autem non credit, id est, credere noluerit (agitur enim de infidelitate positiva, ut notat *Lesius ibidem,* & significatur tum per causam subjectam: *quia non credidit &c.* tum per id quòd dicitur in fine capituli: *Qui autem incredulus est &c.* quamvis alioquin sententia generalius de omnibus omnino etiâ infidelitate negativâ laboratibus intellecta et vera ratione iræ & damnationis ob peccatum originale) jam evidens est ejus damnatio, eamque quodammodo secum adfert, veluti rejiciens salutis fundamentum quòd est fides, quia nimirum non credidit in nomine *Unigeniti Filii Dei.* Sicut *ad Titum 3.* de Hæretico dicitur, quòd sit proprio iudicio condemnatus, ut nempe non sit ratio de causa damnationis illius disceptandi.

Quantum ad Angelos, etiam est recepta satis Doctorum sententia satis expressè tradita ab *Augustino 21. de Civit. cap. 23.* eò quòd similiter id spectat ad publicam gloriam divinæ justitiæ; item ad gloriam Christi capitis omnium etiam Angelorum; ex quibus & hominibus adunatur Ecclesia triumphans. Serviet id ipsum ad gloriam bonorum tum Angelorum tum hominum, & ad confusionem malorum angelorum; quorum poena accidentaliter, uti bonorum præmium, crescet. Tunc enim recludentur omnes pro semper inferno, ad latâ facultate nocendi electis, & potentiâ honores sibi arrogandi divinos, eruntque exponendi publicæ ignominie coram universis. Denique idem satis indicat Scriptura *1. ad Cor. 6. Nescitis, quoniam Angelos iudicabimus?* Quòd specialiter de angelis apostatis in die iudicii per Christum & Sanctos iudicandis intelligunt Patres, *Chrysostomus, Augustinus, Theodoretus, Theophilactus & alii.* Idem dicuntur in iudicium magnæ diei reservari in *Epist. Iuda.* Simile quid habetur de iis *2. Petri 2.* Quare tunc perfectè implebitur, quòd *ad Coloss. 2.* de Christo dicitur: *Palam triumphans illos (dæmones) in semetipso,* prout victores solent in triumpho ducere & ostentare potiores captivos.

Sextò denique ad iudicis majestatem spectat iudicandorum qualitas, quòd scilicet sint omnes proprii servi & subjecti ipsius iudicis, qui proinde de servis suis iudicabit: Christus enim est Dominus & iudex omnium; quatenus Deus quidem, ratione creationis, conservationis & ultimi finis. Quatenus homo verò ratione Unionis hypostaticæ, & meriti; quo sibi hanc excellentiæ potestatem ejusve usum comparavit. Accedit in hominibus titulus redemptionis, quatenus eos captivos & perditos redemit & salvabit.

DICO IV. Iudice dein sedente pro tribunali sequetur discussio iudicandorum in hoc consistens, quòd omnia omnium & singu-

iudicant. Ioan. 3.

48. *Etiã ad Angelos erunt tunc iudicandi.*

Denique ad gloriam iudicis pertinet qualitas iudicandorum.

49. *Discussio fiet iudicandorum.*

Quibus accedent in aere omnes electi cum gloriosis corporibus.

45. *Sedebit iudex ante thronum ex nubibus formans ministerium Angelorum.*

46. *Ad majestatem iudicis quoque spectat universalitas iudicandorum. Etiam parvulos.*

Et infidelium.

47. *Quo sensu fideles dicuntur non iudicari, infideles ja-*

quæ singulis
patebunt sua
ita propria
& aliena
omnia.

singulorum opera, sive cogitata, dicta & facta, præmio vel pœna in foro Dei divina, quæque adeo sunt materia iudicii, usque ad verbum otiosum & potum aquæ datum sistenti, manifesta fient & publicè coram omnibus detegentur, non per externa ligna aut locutionem (nam *¶* requireret longam valde temporis moram) sed per spiritualem illustrationem, Deo per omnipotentiam suam in memoria revocante omnia singulorum facta, nec non notitiam præbente apertam omnium à quovis alio patratorum, ac si perpetrari ea vidissent & haberent ea in recenti memoria; idque cum æstimatione singulorum secundum iustitiæ normam; ut scilicet omnes & singuli de quibuslibet intelligant, quid boni, quidve mali gesserint, adeoque æquitatem sententiæ mox secutura. Ita communiter Patres & Theologi. Patet ex Scriptura. *Dan. 7. Iudicium sedit, & libri aperti sunt;* id est, conscientiæ, & opera singulorum omnibus revelabuntur, ut explicat Hieronymus *ibidem. Apoc. 20. Libri aperti sunt &c. Matth. 10. Nihil opertum, quod non revelabitur, & occultum quod non scietur.* Et *1. ad Cor. 4. Nolite ante tempus iudicare, de occultis scilicet, quoad usque veniat Dominus, qui & illuminabit abscondita tenebrarum, seu latentia velut in tenebris & occulto, & manifestabit consilia cordium, quæ tunc erunt conspicua.* Ratio est: quia hoc est veluti debitum ad finem publici & generalis iudicii, ut scilicet singulis innotescat æquitas iudicii, adeoque misericordia & veritas seu iustitia Dei. Quemadmodum etiam in publico iudicio humano solent proponi publicè coram iudice & adstantibus facta eorum. Unde idem postulante fine & perfectione iudicii singulis innotescet singulorum præmium & pœna, quod scilicet perfectè possint & debeant, etiam reprobi vel inviti probare iudicii æquitatem.

50.
Etiam peccata
Sanctorum per
pœnitentiam
remissa.

Ex his colligitur cum Doctoribus communius etiam manifestanda peccata Sanctorum per pœnitentiam deleta (idem è contrario est de operibus bonis reproborum per peccatum mortificatis) nam *cuncta que sunt adducet Deus in iudicium, sive bonum sit, sive malum; Eccl. ult.* Similiter aliæ locutiones Scripturæ & Patrum sunt generales; neque est ratio excipiendi. Id enim non cedit Sanctis ad confusionem, sed ad gloriam & gratiarum actionem. Unde etiam nunc sanctissima Magdalena sine confusione, sed cum gloria vocatur peccatrix, subintellige, conversa. Spectat deinde ad gloriam Christi & finem iudicii, ut declaretur, quænam peccata sint in iis per suam gratiam deleta, declaratisque satisfactionibus & pœnitentiis, æquitas sententiæ pateat, ad confusionem reproborum, qui pœnitentiam agere neglexerunt.

51.
Nullus ibi
res propriè aut testes, nullos patronos, nul-

lam iudicis cum reis disceptationem. Sed singulorum conscientia sine voce externa manifestè accusabunt singulos, & testimonium præbent, tum causis seu factis, tum dignitati præmii vel pœnæ absque aliqua tergiversatione, aut spe remissionis pœnarum, cuius tunc non erit locus vel tempus, perinde ac si accusatores, testes, patroni, disceptationes in plenissima forma intercessissent. Unde *ad Rom. 2. tradit à posteo us, quod ipsa singulorum conscientia testis omni exceptione major, quemlibet accusabit aut defendet, ac mox convincet in die iudicii; Testimonium (inquit) reddente illis conscientia ipsorum, & inter se invicem cogitationibus accusantibus, aut etiam defendentibus, in die cum iudicabit Deus occulta hominum.*

Dico V. Facta manifestatione operum succedet sententiâ iudicis, afficiens singulos, & singulis intellectualiter intimanda, quoad gradum, qualitatem seu intensiorem, proportionatè ad merita vel demerita, in plenèque valde disparia. Eritque insuper duplex sententiâ generalis: prima pro electis, *Venite benedicti &c.* Secunda aspera pro reprobis: *Ite maledicti in ignem æternum,* quæ hos omnes damnabit ad æternum exilium à regno, & perpetuos carceres ac cruciatus; salvo quoad pœnam sensus dubio de parvulis solo originali infectis, juxta dicta *P. 2. Tr. 2. disp. 6. q. 6.* Patet ex *Matth. 25.*

Sententiâ porro generalem ferendam esse voce sensibili, verius est, attentâ qualitate iudicii, quod erit externum & sensibile, item iudicandorum, qui erunt homines; aliisque circumstantiis iudicii sive antecedentibus, sive concomitantibus, quæ quasi omnes, quantum congruè fieri potest, erunt sensibiles. Nec aliquid est in hac parte inconveniens, ob quod non fiat sensibiliter.

An verò similiter inter prolationem sententiæ miscetur sensibilis laudatio Electorum per iudicem, quæ habetur *Matth. 25.* scilicet: *Esurivi, & dedistis mihi manducare &c.* vel contraria (quæ ibid. refertur) correptio reproborum: *Esurivi, & non dedistis mihi manducare &c.* magis incertum est. Affirmant Plures, negant Alii. Id quidem credo, non fore laudem aut vituperium enuntiandum istis in specie verbis seu sententiis, quæ neque continent præcipua opera præmio vel pœnâ digna, neque etiam in omnibus locum habebunt, sed ad complementum parabolæ à Christo in Evangelio loquente ad Fideles (quibus opera misericordiæ erant inculcanda) sunt adjecta: satis tamen credibile est, sententiæ sensibili præmittendam vel addendam generalem laudationem ac vituperationem, sive causam ipsius sententiæ etiam sensibiliter; quamquam de hoc nil certi possit statui.

Dico VI. Cum Christo iudicabunt quoque modo Apostoli, & eorum perfecti imitatores. Patet ex *Matth. 19. Vos, qui secuti estis*

hinc Apo. si estis me, in regeneratione cum sederit Filius ho-
solus & viri nimis in sede majestatis suae, sedebitis & vos super
Apostolici; sed & duodecim judicantes duodecim tribus Israël.

Ubi hæc prerogativa cujusdam judiciariae potestatis tribuitur in primis Apostolis; non tamen solis, cum per sedes duodecim significetur universitas judicantium, uti per duodecim tribus Israël universitas judicandorum, ut docet *Augustinus, Beda & alii Patres*. Alias enim neque *Barnabas* neque *Paulus* haberet istam prerogativam; quod est absurdum. Deinde *Apo. 4.* fit mentio thronorum & sedilium seu thronorum viginti quatuor. Ubi similiter numerus quidam universalis designatur; à quo non excluduntur quatuor animalia visa in circuitu sedis, seu quatuor Evangelistae specialiter exhibiti extra istum numerum ob specialem quamdam inter seniores dignitatem. Quare hanc prerogativam specialem tribuunt SS. Patres & Doctores excellentioribus Sanctis, qui veluti primores regni Christo proximi confidebunt in thronis veluti iudices quidam assessores; quam (inquit *D. Bonav. 4. d. 47. a. 1. qu. 1. in corp.*) possumus appellare juxta verbum Domini honorabilem confessionem. Quas verò partes five in sententiae intimatione, si ve in causae declaratione, si ve aliter sint habituri, conjecturae locus esto.

Velut quidam iudices assessores,

55. Et quodam sensu omnes electi,

Adde omnibus electis quodam sensu competiturum judicandi officium, juxta illud *1. ad Cor. 6.* Si in vobis, id est, per vos iudicabitur mundus totus, indigni estis qui de minimis iudicetis. Negritis quoniam Angelos iudicabimus? Et *Sap. 3.* Iudicabunt nationes & dominabuntur populis. Idque non tantum improprie seu per quamdam comparationem: quo modo etiam *Regina Aultri*, & viri *Ninivite* surgent in iudicio, & condemnabunt generationem seu gentem *Judæorum Matth. 12.* per hoc scilicet, quod hi illorum comparatione merito damnabuntur: sed partim approbando sententiam iudicis, partim laudando justos & damnando malos tum homines tum demones, atque exprobando eis suam vilitatem & malitiam, quod praesertim superbissimis illis spiritibus erit poena molestissima. Signanter boni Angeli & praedicatorum atque animarum curatores accusabunt si ve exprobrabunt malitiam & pertinaciam eorum, qui bonis inspirationibus, & monitionibus fidem seu aurem praebere noluerunt.

56. Sententia acceptio describitur.

D I C O VII. Sententiam judicalem, utpote efficacissimam, mox sequetur executio; adeoque sunt hi impii in supplicium aeternum, justii autem in vitam aeternam *Matth. 25.* Itaque accepto ultimo ac tremendo vale pro tota aeternitate à Iudice irato, cujus vultum ferre nequibunt, mox sese terra maximo hiatu aperiet usque ad inferos, illucque spectante electorum coetu tota illa innumera bilium hominum damnatorum colluvies cum daemonibus praecipitabitur cum miserandis ejulatibus, & immenso fragore terrae

dissultantis. Quo quidem quam citissime divina virtute pervenient, & mox atque ad terminum pervenerint, terra sese firmissime claudet, & in omnem aeternitatem clausa manebit, sic ut nullus damnatorum hominum vel daemonum possit umquam exire vel ad superiora emergere. Quae autem sint ibi supplicia, quanta confusio, & nullus ordo in terra ista miseriae, ubi sempiternus horror inhabitat, colligi potest per speciem quamdam ex dictis de inferno *P. 2. Tr. 1. disp. 4. qu. 5.* Justii denique cum Christo Iudice ibunt gloriosi in caelum possessuri aeternum illud regnum ac gloriam, de cujus immensitate quaedam libavimus *P. 1. in materia de visione beatifica*, & plura *P. 2. in Tract. de Beatitudine*: quae tamen ipsa paucissima & quasi umbratica solum sunt, si consideremus gloriam ipsam, prout in se est: ad quam nos benignissimus Salvator perducatur.

QUESTIO VI.

De Conflagratione & Innovatione Mundi.

IN fine saeculorum excitandum esse à Deo ignem universalem, quo mundus inferior conflagrabit, sicque purgabitur & innovabitur. Est certa Patrum & Theologorum doctrina, estque apud omnes Fideles persuasissimum, quod mundus finaliter peribit incendio, qui olim diluvio. Unde etiam in publicis Ecclesiae precibus saepe repetitur: Qui venturus est iudicare saeculum per ignem. Immo ipsa quoque Scriptura aperte id expressit *2. Petri 3.* & alibi.

57. Mundus in fine conflagrabit.

Sed difficultas in primis est, an ignis ille conflagrationis praecessurus sit iudicium, an vero secuturus. *S. Aug. 20. de Civit. cap. 30.* secuturum putat. Quod etiam sentit *Suarez Tom. 2. in 3. Part. disp. 57. sect. 1.* & Nonnulli alii. Sed communior sententia Doctorum praecessurum censet. Quod non obscure elicitur ex *Psal. 96.* ubi est sermo ad litteram de futuro iudicio: Ignis ante ipsum praecedet, & inflammabit in circuitu inimicos ejus &c. Et *Isaia 36.* Ecce Dominus in igne veniet &c. Et *1. ad Cor. 3.* docet Apostolus uniuscujusque opus manifestum fore & per diem Domini (quo phrasi Scripturae usitata intelligitur dies iudicii) declarandum quale fuerit, quia in igne, scilicet conflagrationis, revelabitur. Tunc itaque uniuscujusque opus quale sit, ignis probabit; quo nempe homines tunc adhuc superstites examinabuntur seu probabuntur, & qui aliquid purgandum habuerint, purgabuntur, dein salvandi, juxta id quod sequitur: Ipse autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem. Ita hunc locum explicat *Esaius ibidem* videndus, *A Lapide, Lesius lib. 13. de perfect. divin. num. 113.* & alii passim.

58.

Ignis conflagrationis praecedet iudicium.

Varii